

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlössy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A színház válsága

A komoly művészi törekvések régóta nem tartoznak a szédületes arányokhoz szokott lukratív vállalkozások közé nemcsak nálunk nem, hanem sehol sem, ahol a zsidó nyereszkesedési örület láza az erkölcsök lazításával kapcsolatban a mezitelen érzékiséget vitte bele a művészi élvezet berkeibe. A megrontott társadalmat a könnyűvérű, csiklandós revue-darabok s a mozivásznak hiányos öltözetű hősnői érdeklik ma, — de nem azok az igazán komoly, tisztult levegőjű művészi törekvések, melyek műcsarnokaink színpadjain látnak napvilágot.

A Csokonai-színház kong az ürességtől, a Vigszínház sem dicsekedhetik nagy látogatottsággal, ellenben a város öt mozija és két mulatóhelye zsufolva van naponta ötször is. Szomorú, korjellemző jelenség ez, mely semmi vigasztalást nem nyújt az által, hogy általános tünet az egész világon s nem csupán a mi rovásunkra irandó.

Az azonban már egyenesen a mi hibánk, sőt nemzet elleni bűnünk, hogy míg a máriól-holnapra tengődő Ausztria s a hozzánk hasonló sorsban vergődő Németország óriási anyagi áldozatokkal mindent megtesznek a művészi törekvések felvirágoztatására és a nemzeti irányú művészet megmentésére, addig mi, illetve a mi hatóságaink fagyos közönyösséggel és patópáurás nemtörődömséggel szemlélik műintézeteink súlyos anyagi válságait és lassu, de biztos sorvadását. Kétszeresen áll ez Debrecen város hatóságára, mely feledve az ország szomorú helyzete által felfokozott kulturális hivatását, nemcsak nem támogatja nagynevű Csokonai-színházának művészi törekvéseit, hanem egyenesen hátráltatja és megbénítja.

Elsősorban az által, hogy az amugy is elviselhetetlen drágaság negligálásával a felemelt helyárakhoz még 15 százalék. vigalmi adót csap hozzá, mulatóhelyé sülyesztve ez által a város egyetlen komoly műintézetét és kizárva onnan a társadalom azon rétegét, mely intelligenciájánál fogva a kulturális törekvések legmegértőbb támogatója volt a multban és lenne a jelenben is. Másodsorban pedig az által, hogy olyan terheket ró a színiigazgató vállaira, melyeket az ambiciojának természetes csökkenése dacára sem tud elviselni. Évente 150 ezer koronát kell fizetnie a színház városi alkalmazottainak, 150 ezret a felemelt díjtételű világitásért, 3—400 ezret az uzsoraáron beszerezni kényszerített fűtőanyagért s jelentős összeget a szerződés ellenére felemelt tűzoltósági és rendőrségi ügyeleti díjakért. Ilyképen a 30 elsőrendű művészi erővel dolgozó színház napi kiadása 8—10 ezer koronát

emészt fel, szemben a keresztyén kurzus rovására folytatott és a komoly művészi törekvések ellen irányuló zsidó-bojkott folytán alig-alig számba vehető bevétellel. Olyan állapot ez, amely előbb-utóbb a színház legteljesebb anyagi válságára és erkölcsi esődjére fog vezetni.

Az a színiigazgató, aki a megfizethetetlen helyárak miatt saját zsebében kénytelen érezni vállalkozásának sikertelenségét és a közönség kénytelen részvétlenségét, akit ezenfelül még a hatóságok érzéketlen nyereségvágya is anyagi gondokkal terhel, semmiesetre sem teljesítheti hivatását abban a mértékben, amely a város kulturális feladatainak és kötelességeinek megfelelő. Nem megnehezítést, hanem könnyítést, sőt anyagi támogatást is kellene a hatóság részéről nyernie.

Ha nem akart a város az intendatúra-belemenni annak idején, mikor mi azt magasabb nemzeti szempontokból kívánatosnak tartottuk, akkor a más bőrére se tartsa ma a színházat és a kulturális lakosságot jövedelmi forrásnak. Vágja le a 15 százalék vigalmi adókat a jegyárakból s tegye lehetővé, hogy a fix jövedelmű művelt középosztály is el-ellátogathasson oda és vegye le a színiigazgató vállairól azokat az óriási terheket, amelyeket már minden hivatásának magaslatán álló hatóság levett.

Debrecen városának mai különleges határszéli hivatása igenis anyagi terheket kell, hogy rójjon a hatóságra, amelyeket a garasoskodó politika mellőzésével haladéktalanul teljesítenie kell fényes multu színházával szemben.

Apponyi a liberalizmusról

— A földreform vitája

A nemzetgyűlés mai ülése

Budapest nov. 8. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülése előtt megjelent a Ház folyosóján Dr Perényi Ferenc, fővárosi orvos bekötözött fejével s elmondotta, hogy tegnap este a főváros egyik utcáján megállította egy tüntető menet s igazolásra szólította fel s miután vonakodott, elverték. Kitént, hogy Perényi tagja az Ebredő Magyarok Egyesületének s sok más keresztyén egyesületnek. (Igy fest a fehér terror a valóságban! — Szerk.)

Rakovszky István elnök 11 órakor nyitotta meg az ülést. Folytatták a földbirtokreform felett megindult vitát.

Első szónok Szijj Bálint, örömmel üdvözi a javaslatot, amely 12 év óta hirdetett programjának megvalósítását jelenti.

Ezután Apponyi Albert gróf szólal fel. Hangoztatja a magántulajdon jelentőségét, amely különösen a földbirtoknál áll. Soha osztálykülönbséget nem hirdetett, a hatalmasok érdekében nem dolgozott, így teljes elfogulatlansággal vezet felszólalásában. Nem akar a törvényjavaslat részleteinek bírálatába bocsátkozni, de hangsúlyozza, hogy ez a földbirtokreform a nemzet megmentése és a társadalmi békének nagy szolgálatot tesz. Ő, mint nagybirtokos, kénytelen a nagybirtokosokat védelmébe venni.

A nagybirtokosok a városok ellátásánál tesznek nagy szolgálatot és sok helyen a kisbirtokosoknak is előnyére válnak. Fokozatosan a kisbirtokok is képesek lesznek a nagybirtokok feladatát teljesíteni. Helyesli Széchenyi Viktor indítványát a gazdasági szakoktatás reformjáról. Elmondja a kommunizmus alatti bojlonygásának tapasztalatait. Megfigyelte, hogy ahol a földmunkások maguk tudták a természet fokozni s a nagybirtokosokkal a harmonia megvolt, ott a kommunizmus nem tudott gyökeret verni. Majd Grieger Miklós beszédével foglalkozik. A kisbirtokosok s az ugynevezett urisoztály között régi bizalmatlanság áll fenn. Ez visszanyulik a történelemben a jobbágysáig. Nem volt igazságos Grieger az arisztokraták-szemben, mert ő tudja legjobban, aki nagy tevékenységet fejtett ki az anya- és csecsemővédelem terén, hogy számos főúri nő milyen szolgálatot tett ezen a téren is. Elismeri, hogy

a magyar nemesség a multban nélkülözött a szociális érzéket, de ezt 48-ban jóvátette, mikor a jobbágyságot felszabadították. Majd a liberalizmussal foglalkozik. A liberalizmus fénykorában valóban nem tettek semmit a földbirtokreform érdekében. Ő nem védi a liberalizmust, de aki az ő politikai működését figyelemmel kísérte, tudhatja, hogy ép a liberalizmus szorította háttérbe.

Ne keressünk ürügyet arra, hogy hatalmi eszközzel járjunk el. Csak ha törvényerővel bír a javaslat, s akkor, ha valamelyik egyesület, vagy társaság ez ellen dolgozna, akkor volna jogában a miniszternek az egyület feloszlatni. Őva inti a kormányt ilyen lépésektől. A jogrendet kell helyreállítani és biztosítani. Ott mutasson a kormány erőt. A gondolat szabadságnak híve; vissza kell állítani a teljes sajtószabadságot. Hiába fojtják el itthon a sajtót, ha a külföldi lapokban minden megjelenhetik. Híve annak, hogy minden bűnt meg kell torolni; a bűnösöket üldözni kell, de legyen elég a közönséges politikai üldözésekből. Aki valamilyen közbűnt követett el, állítsák illetékes bíróság elé.

Grieger Miklós a szememre vetette, hogy mindig a liberalizmus szolgálatába állottam s nem csatlakoztam a keresztyén pártokhoz. Ami a liberalizmust illeti, Grieger ténybeli tévedésben van. Valamivel kevesebb izgatás legyen az antiszemita demagóg jelszavakkal s több keresztyén szellem, fegyelmettség, jogrend, szeretet és politikai haladás.

Azt látom, hogy az elsőből kelletténél több, a másikkól kevesebb van. Abban a pillanatban, mikor ez az arány megváltozik, azonnal keresztyén párti leszek. (Taps. Eljenzés.) A javaslatot elfogadja. (Eljenzés, taps.) A szónokot üdvözlük.

Klász István a következő szónok, aki a javaslatot elfogadja.

Csizmadia Sándor szónoki fejtegetések után kijelenti, hogy bár a javaslat nem váltja be a hozzáfűzött reményeit, mégis örömmel elfogadja. Eztán az ülést félbeszakítják s négy órakor folytatják.

Tüntetés a ratifikálás ellen

A fékezetlen tömeg újabb zavargása

Budapest, nov. 8. (N. St. t. j.) Tegnap délelőtt tartotta a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* második tiltakozó gyűlését a ratifikálás ellen.

Ókolicsányi László megnyitó beszéde után *Persag* Ferencz, Vasvármegye alispánja mondott beszédet, amiután *Király* Aladár, az erdélyi munkások és erdélyi szászok, a Felvidék nevében pedig *Dingha* Béla és pedig a Szepesség, Délmagyarország, Nyugatmagyarország és a ruthének nevében, végül az egyetemi hallgatók nevében *Törös* Sándor, majd a magyar vasutasok stb. nyújtották be tiltakozásukat a békeszerződés ratifikálása ellen.

Ezután a tüntető menet kivonult az utcára s a Nádor és Zrínyi utcákon keresztül a Múzeumkert előtt folytatta a gyűlést. Ahol 48-ban Petőfi a Talpra magyart elszavalta, most *Törös* Sándor egyetemi hallgató szavalta el ugyanazt s a jelemváltak hangosan mondták utána a szent esküt. Ezután *K Somló* Emma szavalt, majd a rokkantak nevében *Lonkay* István mondott hazafias beszédet, amiután a

tüntetőik rendben széteszlottak. Mikor a tömeg a Vigadóba elindult, egy kisebb csapat behatolt a lipótvárosi kaszinóba s ezt a vagonlakók részére lefoglalta.

A rendőrség csakhamar megérkezett, mire a tüntetőik eltávoztak. Ezután jegyzőkönyvet vettek fel az esetről. A rendőrség magánlakértés miatt bünvádi eljárást indított a tüntetőik ellen. A kaszinó igazgatósága azonban az épület második emeleti termeit átengedte a vagonlakóknak.

Este a főváros több helyén volt tumultus így a Rombach utcában, az Aradi utcán, majd negyedkilenc felé a körutakon. A mentők 17 esetben vonultak ki. Megsebesültek *Schön* Miksa, *Steiner* Dezső, *Deutsch* Árpád kereskedők, *Ormai* Jenő kereskedőt a kocsi alól rángatták ki. *Balassa* Manó 41 éves kereskedő is súlyos sebeket szenvedett. Több kisebb nagyobb sérült a saját lábán távozott el. A rendőrség késő estéig az összes forgalmasabb helyeken lovas rendőrséget helyezett el. 10 órakor a rend teljesen helyreállt.

Ismét antiszemita tüntetés Bécsben

Bécs, nov. 8. (Nemzeti St. tel. jel.) A bécsi városháza előtt vasárnap gyűlést tartott az Antiszemita szövetség. Kunchák Lipót kijelentette, hogy a galiciai zsidókat az új többség elfogja fejtelenül Bécsből. A következő szónok azt fejtegette, hogy ha megtörtént az az igazságtalanság, hogy a Habsburgokat elűzték, akkor egy percig sem szabad megtérni a zsidókat. E szavakra hangosan éltették a régi császári házat, amit az ellentábor azzal akart elfojtani, hogy lármásan követelte a csatlakozást a német birodalomhoz.

Szterényi és Ernst

Budapest, nov. 8. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés ülésén összeszólalkozás támadt *Szterényi* József és *Ernst* Sándor között. *Szterényi* József egy megjegyzésére, hogy nem lehet papi talár mögé bujni, tessék nyíltan kiállni, *Ernst* így válaszolt:

— Elég dolgot adott ön az országnak. *Szterényi* indulatosan kiáltotta: — Hála Istennek elég dolgot adtam, de a sajtóbírótság elintézte. *Ernst* erre eltávozott, mire *Szterényi* Grieger felé fordulva, mondott valami megjegyzést.

Hogy jár el a lakáshivatal?

Örökös panaszok tárgya a lakáshivatal. Régi módszere az elutasításnak, hogy maga a fél keresen lakást, ha pedig talált akkor — másnak itéli oda. Biróság előtt is behozhatást nyert már ez, de azért nincs jogorvoslat. *Kis* László iparossegéd nő ember, a felesége várandós, lakást keres, mert katonai szolgálatra hívták be és nem telik hónapos szobára sem. Szüleinél nem helyezheti el megbetegedés előtt álló feleségét, mert ott 8-an szoronganak szoba-konyhas lakásban. Az előadó utasította, hogy keressen lakást. Keresett és talált is Hadházi-ut 5 sz. alatt, de az előadó azzal utasította el, hogy a bíróság előtt van a lakás ügye tárgyalás alatt. *Tényleg a lakás üressen áll.* Csodálatosképp *O. Béláné* is kérte ezt az üres lakást, de őtet is ezzel utasították el hónapok előtt. Hát lehetséges, hogy ebben a rettenetű lakásinségben hónapokon át üressen álljon lakás? Az elutasított ember tovább kutatott és *Diószegi*-ut 16 sz. a. talált is magának való udvari szobát, de azzal utasították el, hogy azt a szobát a háztulajdonos műhelynek használja. Hiába bizonyította a fél, hogy a háztulajdonosnak *Kossuth*-uteán van műhelye. A szorongatott helyzetben levő fél tovább kutatott és talált üres lakást *Árpád*-tér 37 sz. alatt, de hiába jelentette be, másnak utalták ki. Hát meddig és hány lakást kutasson fel a szerencsétlen fél, hogy ki is utaljanak neki egyet?

A bonyodalmas gyapjuvásár

Nem mindennapi bűnpert tárgyalt ma a *Bényei* Gyula elnöklése alatt álló tanács. A tárgyalás adataiból bopillantást nyerhetünk az oláh megszállás rejtelmibe. Felvonul előttünk sorba a kapzsi önző kereskedő, a románbarát magyar s egy románbarát menyecske, egy zsidó kereskedő, a megvesztegethető román tiszt stb.

Az eset a következő: *K. Szabó* János. *Birinyi* István és *Kurucz* Bálint püspökladányi lakosok több métermázsa gyapjút adtak el *Herskovics* Hermann kereskedőnek különként 6 koronáért. Időközben felment a gyapjunak ára 40 koronára. Ekkor *K. Szabó*, mivel *Herskovics* még úgy sem fizette ki teljese a gyapju árát, követelte a magasabb árat *Herskovics*-tól, aki azt megtagadta. Mivel az ottani törvénybíró nem tudott igazságot tenni, a három eladó elment a megszálló csapat egyik hadnagyához, hogy igazságot tegyen s a zsidót fizetésre kényszerítse. S most jön a szomorú valóság, *K. Szabó* jóban volt a román hadnaggyal, bizonyos *Milka* nevűvel, de még jobb viszonyban volt velük *K. Szabó* a menyecske lánya, *D. Szabóné* s folyton jártak a hadnagyhoz, hogy a zsidó kereskedőt fizetésre kényszerítse. De *Herskovics* se hagyta magát, *Kohn* Jakab által, aki jó ismerőse volt az oláh hadnagynak, 3000 koronát küldött, hogy ne kelljen fizetnie. Végül azonban hosszú küzdelem után mégis, körülbelül 4 ezer koronát volt kénytelen *K. Szabó*-nak fizetni.

A mai tárgyaláson mindegyik vádlott a maga igazát igyekezett bizonyítani: *D. Szabóné* pedig egyenesen mindent tagadott. *Eöry* ügyész vád és *Csáthy* Kálmán védőbeszéde után a bíróság *K. Szabó* Jánost és *B. Szabó* Jánosnét 6 hónapi fogságra, *Birinyi* Istvánt és *Kurucz* Bálintot 1000 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak felebbezést jelentettek be.

Mit akar a városi tanács?

Követeli a városi muzeum kincseit

Nagyvárad, nov. 8. A proletárdiktatura elején, 1919-ben a nagyvárad muzeumból elszállítottak minden értékes régiséget Budapestre. Elvitték többek között az *Ipolyi*-féle nagyértékű emlékeket is, amelyekért a muzeum eredetileg létesült s amelyek nélkül a nagyvárad muzeum elveszíti kulturális fontosságát. Ezeket a műemlékeket azóta Budapestön őrzik. A tegnapi tanácsülésen *Köszeghy* József főmérnök napirend előtt szóvá tette a kérdést s egyidejűleg konkrét javaslatot tett a visszaszerzés módjára vonatkozólag. Látogatást tett a muzeumban s tapasztalta, hogy a sok régiség közül éppen az *Ipolyi* püspök által ajándékozott műkincsek hiányoznak, ami közművelődési szempontból is érzékeny veszteséget jelent a város számára.

Tekintve, hogy az elszállított emlékek tulajdonjoga a nagyvárad Régészeti Egyletet illeti meg s miután a kincsek visszaszerzése

Az Őszivásárról

Szombaton és vasárnap zajosan élénk élet volt a Bikában. A jótékony nőegylet és a Baross-Szövetség az eddigieket fölülmulót produkálva, nagyszabású őszi vásárját tartotta, melyről néhány pillanatnyi felvételt vetünk papírra.

Minkét nap hőmpölygő emberek tarka tömegétől volt zajos a hatalmas nagy terem, mely *Garda* Béláné, *Fráter* Erzsébet, *Sass* Béláné, *Rauchbauer*, *Boczdán* és *Kovács* Béla tükörök izléses rendezésével páratlan látványosságot nyújtott.

A „Baross” kereskedői majdnem 2 millió korona értékű áruval képviseltették magukat a vásáron, hol különösen nagy feltűnést keltettek a *Killer*-cég és a *Farkas* kertészeti híműjű, nem különben a *Csáthy* portékái is. A Vagyonmentő vásár külön látványosság volt, hol az „Éme” egy pár ifju tagja a nőegyleti hölgyekkel együtt intézte az eladást.

Minkét délután a hangversenyteremben *Rauchbauer* Ödön páratlan pontos rendezése és hangos konferálásával nagyszerű kabaré előadás folyt. Különösen a *Fancsovics* nővérek által betanított táncszámok, ugyancsak *Bodán* Margit, *Rácz* Ada, *Kaszanyitzky* Olga, *Parentézi* Gabi, *Szomjas* Gizzi, *Tóth* Andrea, *Mátray* Jenő, *R. Nádos* és *Havas* Évike számai elsőrendű művészi élvezetet nyújtottak, valamint a *Szvitllik*, *Horvát*, *Vadkerty* trio, dr *Pap* Tibor és *Sarkady* S. duo és *Mikecz* Gábor magán-száma is nagy tetszést arattak.

Este tánc volt a kis teremben, *Kiss* Béla muzsikája mellett a nagyszámu közönség záróórakor távozott a mindenkép pompásan sikerült vásárról.

Endrődy Sándor meghalt

Budapest, nov. 8. (Nemz. St. tel. jel.) *Endrődy* Sándor, a hirneves költő és író 71 éves korában meghalt. Évek óta súlyos betegség gyötörte, amely ágyhoz szegezte, de ott is felkereste tisztelőinek serege.

A bécsiek a II. internacionálé ellen

Bécs, nov. 8. (Nemzeti St. tel. jel.) A szociáldemokraták tegnapi ülésükön kimondták, hogy nem csatlakoznak a harmadik internacionáléhoz.

Friedrich és a ratifikálás

Budapest, nov. 8. (Nemz. St. tel. jel.) *Friedrich* István kijelentette egy újságírónak, hogy ő és pártja a békeszerződés ratifikálása ellen foglal állást s különösen azt teszik szóvá, hogy a kormány elmulasztotta azt a kísérő levelet publikálni, melyet az antant ismeretes jegyzékével küldött. A kísérőlevelet azért nem publikálta, mert a közzététel egyes csoportoknak és személyeknek felettébb kellemetlen. — *Friedrich*et valamelyik nap kifogják hallgatni a Tisza-ügyből kifolyólag.

HIREK

A róka,

Amikor már ravasz mesékkel és fufangos forrástokkal nem tud kivergődni a kelepceből, amelybe kapzsis iga és egyéb jellembeli fogatkozások folytán jutott, kétségbeesett erőlködésével veti magát a kelepécét alkotó pillérekre. Harapja, marja, kormolja és mindentől meggyöngyözteti akarja őket. S ebben a rombolni akaró átok munkájában csak az elvakult önévédelem, csak a veszélyben forgó önérdék, a féktelen önzés és a bűntudattal terhelt lelkiismeret vezérlik. Szabadulni, szabadulni, ha tönkremegy összeroppan is az épület, amely neki kellemetlen kezd lenni... Ilyen fufangos, ravasz rókára valló trükkökkel dolgoznak ma azok az emberek, akiknek jellemén csorba esett valaha akik a tiszta erkölcs és puritán hazafiai becsület erőpróbáit kiállani nem tudták. A keresztényi erények talajára épített új Magyarországot legerősebb pillérét, a felekezeti egyetértést és békeséget harapják, marják, kormolják vétkességük tudatában, s hitvány önzés folytán elvakított szemük nem akarja látni, hogy az öszzeharapdált pillér leomlása drátlan és jószándéku hívők sokaságát temeti maga alá... A kelepécébe jutott róka garázdalomból való egy jól irányzott dorongütés szokott végtetvni. Hát a hozzá hasonló természetű ember érdemel-e kíméletet?

Szénhiány miatt szordán és csütörtökön a Debrecenből reggel 6 és délelőtt 11 órakor induló vonatok nem fognak járni, viszont Budapestre is elmaradnak a d. u. 3. 30 és az este 9 órakor ide érkező vonatok. A szénhiány csak a két napra terjed ki.

Nem akad kézbesítő. Az adóhivatal hat kíséző kézbesítő alkalmazását kérte, akik a vallomási íveket kihordják és beszedjék. A tanács felhatalmazást is adott a polgármesternek, hogy 30 koronás napidíj mellett kíséző kézbesítőket alkalmazzon. Három jelentkezett, de a szolgálatba lépéskor csak egyetlen ember jelent meg, az is kijelentette, hogy napi 50 koronán alul nem vállalja a szolgálatot. A városi tanács felhatalmazta a polgármestert, hogy a kíséző kézbesítőknél adja meg a napi 50 koronát.

Tárgyalás a közkórház átalakításáról. A városi közkórház átalakítása ügyében folytatandó tárgyalásokra a tanács dr. Debreczeni Barna k. t. főügyészt és dr. Tóth Emil tanácsnokot küldte ki a város képviselőtársaságába.

Nincs fája a kollégiumnak. A ref. főgimnázium igazgatósága 611 és fél öl fát kért a várostól, mert különben az intézetet nem tudja fűteni és eddig már elűzelték az inter-nátus fáját is. A városi tanács nem utalhatott ugyan fát, mert a failletményt pénzért váltja meg, azonban méltányosságból engedélyt adott a kollégiumnak tuskótermelésre.

Gyárakból lakások. Az előjáróság jelentést tett a tanácsnak, hogy az érekeporos és gőzeukorkagyrák telepei alkalmasak menekültek elhelyezésére. A tanács megbízta az előjáróságot, hogy a helyiségeket rokviráltassa el és oda menekülteket telepítsen.

Rokkantomonok barakanyagokból. A népjóléti miniszter megkereste a várost, hogy a lebontásra szánt barakok anyagát becsásza rendelkezésére, miután azokat a rokkantomonok építésére akarja felhasználni.

Kiküldetés. A kultuszminiszter értesítette a várost, hogy a Déry Erigyes muzeumának átvételére dr. Czako Elemér miniszteri tanácsost küldte ki és felhívta a várost, küldjön ki ő is megbízottat. A városi tanács dr. Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnokot küldte ki.

Felhívás. Azon gazdátársaimat, kik a macsi földből már jegyezték, — vagy még ezután jegyezni ohajtanak. — kérem, hogy szerdán november 10-én délután 3 órakor a Polgári- és Gazda Körben jelenjenek meg. Bakóczy Gábor.

Megbirságot gyáros. A városi tanács Löbl H. ecetgyárost 300 korona pénzbírságra ítélte, mert azt a közveszélyes épületrészt, melynek lebontását a város elrendelte, nem hordatta le.

Köszönetnyilvánítás. A Baross szövetség és a Jótékony Nőegylet titkárai egyesületük nevében a leg-hálásabb köszönetüket ezúton fejezik ki Kardos Gé-zának, a Csokonai-színház igazgatójának, amiért a szüntársulat őt tagját az Öszivásár kabaré-előadására rendelkezésükre bocsájtotta. Bodan Margit, Rácz Ada, Müller Mátyás, R. Nádassi István és Mátrai Jenőnek a Csokonai-színház lelkes művészeinek is szíves közremű-ködésükért, a legőszintébb köszönetüket ezúton je-lentik.

Kinek jár fuvarátalány? Előfordult, hogy városi alkalmazottak, akik lótaratási átalányt kaptak, nem tartottak lovat, ellenben az átalányt felvették. Így volt ez husz év előtt is: akkoriban pl. a lovasrendőrfelügyelő csak sarkantyút hordott és lovat nem tartott, de a lótaratási átalányt élvezte. A sok panasz folytán végre a gazdasági bizottság úgy hatá-rozott, hogy csak azok vehetik föl a lótaratási átalányt, akik lovat is tartanak és ezt igazol-ják. A tisztii főorvos és külsőségi tisztii orvos ez ellen előterjesztést tettek és kérték a fuvar-átalányuk meghagyását, mert bérelt fuvarral látják el szolgálatukat, miután lovat-kocsit a későly átalányból nem tarthatnak. A városi tanács méltányolta az előterjesztést és felül-vizsgálja a határozatot.

Ingyen hal a menekülteknek. A svéd misszió által adományozott sózott halak kiosztása folytatólagosan 9-én a hivatalos órák alatt fog eszközöltetni az O. M. H. kirendeltségének helyiségében (Simonffy-u. 1/c. I. em.). Menekült-ügyi kirendeltség.

Új iparendedélyek. A városi tanács az előjáróság javaslatára alapján az alábbi iparendedélyeket adta ki: Budapesti cipész-mesterek anyagbeszerző és termelő szövetkezetének debreceni fiókja bőráru és cipőkellékek kereskedésére nagyban és kicsinyben 5000. Tóth And-rás és ifju Kis Ferenc sertésbuzálásra és kereske-désre. Brunner Gyula rőtös és rövidáru üzletre 2000. Benedikt Jenő aranyműves és ékszerész. Katona Imre kereskedelmi kertészet, Sarkadi Géza fűszer és vegyes-kereskedés, Deutsch D. Dávid hirdetés, reklám és vil-lamos automata vállalata 1000. Kueser Pál villany-szerelő és Pogáder Jánosné fuvaros 500 korona enge-délydíj befizetése mellett kaptak iparendedélyt.

Vivás a Moveban. A Move Vivószak-osztálya megalakult és e hó 5-én megkezdte működését. Vivómester Carlo de Palma. Helyi-ség a Kereskedelmi Akadémia tornaterme. — Vivó-órak naponta délután 6 óratól 8 óráig, a következők beosztással: kezdők hétfőn, szerdán és pénteken, haladók kedden, csütörtökön és szombaton. Szakosztályi tagsági díj havi 50 korona, mely összeg a vivó-szezon idején 1920. november hó 1-től 1921. május hó 31-ig ha-vonta előre fizetendő. — Vivó felszerelésről a szakosztály gondoskodik. A vivószakosztályba belépni szándékozók jelentkezhetnek: a Move irodában, Sas utca 4. szám II. emelet, vagy Majerszky Béla előadónál délelőtt 9—1 óra között Petőfi-tér 14., vagy este a vivóteremben. A női csoport (vitörvivás) felállítása most van folyamatban.

Propaganda előadások. A Székely Tár-saság ma délután fél 6 órakor, a vármegyeház disztermében tartja hetedik propaganda előad-ását a következő műsorral: 1. Hazafias dalokat énekel a Ref. Tanítóképző Énekkara. 2. Tinódi Lantos Sebestyén, Egervár vidaláról szóló éne-ket eredeti szöveggel és dallammal előadják: a szövegi részt Rózsa Gyula, az éneket Nagy László, hegedűn kísérik Oláh Kálmán, Demjén Antal, Tokaji István és Bakóczy László. 3. „Az oláh földreform Erdélyben“ címmel elő-adást tart: dr. K. Nagy Zoltán a Szék. Tár-s. jegyzője. A mai előadáson Kiss Béla zenekara játszik.

Egyetemi ifjak műsoros estélye. A deb-receni tudományegyetem bölesészet hallgatói f. hó 13-án délután 5 órai kezdettel a Bika-szál-loda nagytermében a katona zenekar közremű-ködésével műsoros estélyt rendeznek, melynek tiszta jövedelme szegény sorsu hallgatók fel-ségélyezésére fordítatik. A műsört jövő szá-munkban közöljük.

Katonatemetés. Tegnap délután temet-ték el a mészkö-téglagyári robbanás egyik ál-dozatát: Klein Hermann katonát, teljes kato-nai dísszel.

Nyukosz közlemény. Értesitem a t. tagokat, hogy a Nyukosz titkári teendőket Baló Rezső ny. csendőrezredes vette át Sicaszny Nándor ny. őrnagy úrtól, aki más oldalú elfoglaltsága miatt le-mondott. Nevezett alezredes egyszemélyes a Nyukosz biztosítóosztályt is vezeti. Új hivatalos helyiség: Piac-utca 19. sz. I. emelet. Hivatalos órák: hétfőn, kedden és szombaton délelőtt 8—12 óráig tartanak. — Egy-uttal tudatom, hogy a terjedelmesebb Nyukosz köz-lemények ezúttal a pénzügyi palota bejárataánál ki-tett hirdetőmeny szekrények valamelyikében, mint leg-alkalmasabb helyen függesztetnek ki. — Hálókéség.

„MOVE“ közlemény. Felkértem azon tagok, kik megrendelést eszközöltek, hogy az árok átvétele végett a gazdasági ügyosztály-ban (Széchenyi-u. 10 sz.) megjelenni szivesked-jenek. Gazdasági főnök.

Halálozás. Vettük a következő gyász-jelentést: Özv. csepei Zoltán Jánosné ludányi Bay Amália, mint testvér, mely fájdalommal tudatja ugy a saját, mint az összes rokonok, sógorok és sógorok nevében nagyon szeretett nővérének özv. Viczián Elekne sz. Iudányi Bay Teréziának életének 71-ik, özvegyiségének 25-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 9-én reggel 9 órakor a Péterfia-utca 9. sz. alatti gyászházban, a református egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a tápiószelci család sírholtban folyó hó 10-én fognak boldogult férje mellé örök nyugalomra helye-zettni. — Nyugodjék békén a sokat szenve-dett, példás türelmü és jólelkü kedvesünk! — Viczián Ede és családja, Viczián Elek és csu-ládja, Viczián Ádám és családja, Dezsőffy Aurélné Viczián Juliska családjával, Kőczián Györgyné Viczián Ilona családjával, özv. Vi-czián Antalné Dániel Ilona családjával, özv. Viczián Antalné Vörösmarthy Ida családjával, Bay Mihály és neje Sántha Erzsébet családjá-val, Bay Sándor és neje Klobusitzky Mária családjával, Bay Ferenc gyermekeivel, Bay Ádám és neje Tóth Zsuzsika, Bay Lajos, Ber-talan, András és Kálmán, Jankovich Miklósné Bay Mária családjával, özv. Lator Istvánné Bay Ida családjával, Bély Lászlóné Bay Ilona családjával, özv. Bay Gáborné Fischer Mária Gabriella leányával, özv. Mihalovits Zoltánné Bay Szeréna családjával, özv. Bay Györgyné Ujhelyi Margit családjával, Bay István, Bay Miklós családjával, Kónya Kálmánné Bay Anna, Sántha Györgyné Bay Leona családjával. A temetést Gebauer K. és Tsa temetk. int. Kossuth-u. 2. Városháza rendezi.

Az iparostanonc-iskola szünete. Az igazgatóság ez uton tudatja az érdekelt tanonc-tartó munkaadókkal, hogy f. hó 15-én (hétfőn) reggeli 8 óráig tűzifa hiánya miatt az iskolai tanítás szünetelni fog.

Az Urániában egy takarító felvételik.

Rendőri hírek. Pataki András lelkes 50 ezer korona értékű lovat, mely Postai János gazdálkodónál volt tartásban, ismeretlen tettes elhajította. A nyom-zás során kitért, hogy a tolvaj Bojos Lajos rovott-multu egyén. Letartóztaták. Eljárás van ellene folya-matban. Életunt leány. Szondi Mária Miklós-utcai la-kos, mint jelezte, szublimát oldatot ivott. A szere-néslelt leány tegnap a közkórházban sértüléseibe be-lehalt.

Lajos bajor herceg halála

Budapest, nov. 8. (N. St. t. j.) Lajos bajor herceg, kinek Sárvarott mintegy 20 ezer holdas birtoka fekszik, vasárnap meghalt.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei. Debreceni vonósnégyes társaság mult sze-zonról elmaradt 6-ik bérelti hangversenye iránt, mely szerdán e hó 10-én az Apollóban lesz megtartva, nagy érdeklődés mutatkozik. — E hangverseny az idény kimagasló zenéi ese-ménye lesz. Fűredi Sándor hegedűművész mint mindig, ugy most is extazisba fogja ragadni közönségét csodás játékával. Az est második szenzációja Fűredi Irén genialis hegedűmü-vész. Néhai Fűredi József zenedei művész.

Pontosan ott legyen ma este 7 órakor a Vigszinház jótékonycélu előadásán

tanár leányának bemutatkozása lesz, aki Goldmark világhírű 1-moll hegedűhangversenyét fogja előadni. Alkalma lesz közönségünknek meggyőződni arról, hogy a fiatal művész miltó tagja az európaszerző ösmert Fűredi zene-művész családnak. Az est harmadik közreműködője dr. Hahn Aladárné zongoraművész, kinek kiválóan finom művészi játékában már tavaly volt alkalma gyönyörködni közönségünknek. Jegyelövétel az Apolló pénztáránál.

Amerikai Pathé-film a Tigrisarcu ember második részét mutatja be az Apolló.

No 29. Amerikai detektívtörténet óriási szenzációt kelt az Urániában.

A budapesti katonai sport ünnepélyeket filmen mutatja be közönségének minden előadás keretében az Apolló és Uránia.

Rose nyelviskola
Széchenyi-utca 42. sz.

Művészet

Füredy F. Gusztáv Chopin előadására, mely esztétikusan este fél 8 órakor lesz a **Zenedében**, kéri a közönség pontos megjelenésére, mert az előadás megkezdése után senkit sem bocsátanak be a terembe.

Számoló papír

11—21 cm nagyság 05—16 cm nagyság
500 drb 30 K 500 drb 20 K
a Magy. Nemz. Könyv- és Lapkiadó-Vállalatnál
PIACZ-UTCZA 59.

SPORT

A MOVE löversenye. Nagyszámú és ritkaságú közönség volt jelen a MOVE vasárnapi löversenyén. Mintha csak a jó Isten is kedvezni akart volna, gyönyörű szép, meleg őszi időt adott vasárnapra. A verseny a lehető legjobban sikerült, minden versenyszám elsőrangú sport-élményt nyújtott. Megjelent a versenyen **Hegedűs Pál** altábornagy, körletparancsnok, **Jóny László** és **Fráter Jenő** tábornokok, **Szonjas Gusztáv**, **Hubert Ottó** főispánok, **Csöke Sámuel** h. polgármester, a debreceni lovasosztály összes Debrecenben időző tagjai; de kint volt a polgári társadalom színe-java is. A rendezés kifogástalan volt, ami **Ujfalussy Gábor** huszárezredes, **Ádám** huszárnagy, és **Perczel Dénés** és **Aladár** huszárkapitányok érdeme.

Részletes eredmények:
I. **Altisztú akadályverseny.** 3600 m. I. Áldás lov. Cérna S. őrmester, II. Apolló. Totalizátor 20:16.
II. **Akadályverseny.** 3600 m. I. Gida lov. Ujfalussy Gábor huszárezredes, II. Márta lov. Perczel Aladár, III. Gudrán lov. Ádám 5. Tot. 20:18.
III. **Nagy akadályverseny.** 4000 m. I. Royal lov. Perczel Aladár huszárkapitány, II. Fenök lov. Perczel Dénés h. kapitány. Tot. 20:14.
IV. **Vadászverseny.** 3000 m. I. Puci lov. Bészler százados, II. Anol lov. Egry G. szds. Tot. 20:40.
V. **Tisztú akadályverseny.** I. Anyuci lov. Porubszky Fld. II. Amanda lov. Teleky Fld. (Nem sikerült versenyszám. Rossz futam.)

Bajnoki mérkőzések. A vasárnapi mérkőzések nagy változást idéztek elő a bajnoki sorrendben. A Vasutasok erős küzdelem után legyőzték az egyetemistákat s ezáltal az első helyre kerültek.

DVSC-DEAC 4:2 (2:2). Erős küzdelem. A második félidőben a DEAC formáján alul játszott. Jó bíró volt Pauló István.

Nyíregyházi TVE BTE 1:1. Egyenrangú erős küzdelem. A NYVE az első félidő végén a bíró téves ítélete miatt levonult a pályáról. Bíró Dávid Géza dr.

DKASE-Kisvárdai SE 3:1 (1:1). Bíró Vadkerty Endre. Erős küzdelem. A Kase az utolsó percekben éri el győztes góljait.

Szövetségi díj DKASE II.-DVSC II. 4:1 (2:0). A Kase a győzelmei a szövetségi díj első helyezettje lett.

Az osztrák-magyar mérkőzés. Tegnap délután volt a 47. osztrák-magyar mérkőzés, amelyen botrányos jelenetek játszódtak le. A mérkőzésen körülbelül 50 ezer főnyi közönség volt jelen, amely a magyar játékosok játékával nem volt megelégedve. Félidő 2:0 volt az

osztrákok javára. A félidőben a közönség hangosan tüntetett a válogató bizottság ellen, úgyhogy a rendőrségnek kellett közbelépnie. A második félidőben a magyarok valamivel jobban játszottak s 2:1-re javították az eredményt. A mérkőzés bevétel 400 ezer korona volt.

Nyilttér.

Nyilatkozat

Nagyságos dr. **Losonczy Almos** urnak, mint orvosszövetségi elnöknek

HELYBEN.

Nem vagyok tagja az orvosszövetségnek, mint városi kórházi orvos pedig már igazolva vagyok; nem sok közöm van tehát felhívásodhoz, csak meg akarom jegyezni, hogy arra miszerint azon orvosokat is plenum elé citálod, kik nem tagjai a szövetségnek, az idevágó BÜM. rendelet sem ad jogot. Kartársi üdvözléssel: **dr. Gyulay László**, kórházi főorvos.

Nyilatkozat.

Minden hírlapi vita mellőzésével közlöm, hogy a "Fehér Újság" e hó 7-én megjelent számának ráromatkozó rágalmozó állításaiért a sajtóport megindítottam.

Debrecen, 1920. november 8.

Rostkowitz Arthur.

Kérem a névcserére vigyazni!
Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy **Kelmefestő vegytisztító Intézetem** felvételi helyei **Egyháztér 6.** és **Széchenyi-u. 18.** alatt van, hol elvállalnak az e szakmába vágó mindenféle komplikált ruhát, gyászesetben **24 óra** alatt festek
Tisztelettel **WACHA** kelme festő, vegytisztító **Hajnal-u. 15.**

Fixfizetésre és jutalékra tisztviselő üzletszerzőket alkalmaz helybeli Biztosító Intézet.
Cím a kiadóban

DEBRECENI Kalapgyár SZÉLL ÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készítenek **PIAC-U. 63. SZ.**

ERDŐT
keresek megvételre vagy kitermelésre:
Ajánlatokat
Fakereskedő
jeligével e lap kiadóba kérek

RUM és LIKÖR ESSENTIAK
Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni visok, füst és keteárak a legolcsóbban szerezhető be a
Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Finom
női és uri cipészegédeket keresünk darabszámra azonnali belépésre. Kedvezményes ellátás. Bővebbet a vezetőségél — Máv. állomás-i jöletti cipészműhely.

Rizkancsok
felvételnek kikértesse és jutalékban lapunk kiadóhivatalában

Debreczeni Gardák Bankja Részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcsonoket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétes után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megörzés céljából és bérbe ad (safe deposit) páncéltrekszkat. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. — Féléknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll

Kocsist
azonnali felfogadók. Jelenkezzenek Vár-u. 8. sz.
Hangverseny cimbalom pedálos, kintűnő hanggu, teljesen jókarban kottakkal együtt eladó. **Eötvös-utca 114.**

Modern
alig használt ebédítő tál tor eladó Thaly Kálmán-utca 12. Megtekintés: d. e 10—11 órakor.

Sobotta I.
Anatómiai atlaszt keresek megvételre. Csapó-u. 27. Tulajdonos

Szappanos
tanulóknak jó házbeli való fiu felvétetik. Meszena-utca 5.

Találtatott
a Komlósi ut végén egy kölyök fokszterier, minde két füle barna. hátán fekete pont. Tulajdonosa Átveheti Eötvös-u. 108.

Löversenyterem
az étkező helyiségben elveszett egy világos sárga bőrből fontkorbács melynek vége fekete csont fűtyülő. Aki elhozza vagy nyomra vezet, 100 korona jutalmat kap. Cím a kiadóban.

Haszonbérbe keres
kertgazdálkodásra alkalmas 3—5 holdas földbirtokot egy katonai parancsnokság. Ajánlatok Vármegyeházán írtépcsőli emeleten adandók be.

Róváry és Alimann
szűcsök, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen e szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Sélyeggyőztes vesztintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22. telefon: 1365.

Eladó
2 kat. hold pusztaföld a városban!

Gvártelapnek, ipartelepnek, gyümölcskertészeti, s z öltelaptelep v. bolgárkertészeti
egyszóval bármilyen célra felette alkalmas volna.

Van pedig ez a 2 katasztrális hold pusztaföld benn a városban
A Péterfiából a kózkórház mellett benyíló Hadházi-utcában.

Hadházi-utca 26. szám alatt!
POTOM ÁRÉRT!

Ára a 3200 — ölnék 200 ezer korona.

Ezen ingatlan felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló.

Iroda: Veres-utca 9. szám.

Koros Sándor
főrti-szabó üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Forgács István
műtörás Bádagos-u.